

## Preporuke za rad na prevenciji i suzbijanju nasilja među djecom u školama:

Kontinuirana edukacija roditelja, nastavnog osoblja i učenika o problemu i načinima rješavanja nasilja među djecom

Uspostava bolje saradnje između škole i roditelja

Reduciranje nastavnog plana i programa s ciljem smanjenja obima gradiva i jačanja vaspitne uloge škole što podrazumijeva odgojno djelovanje svih (model „svi smo pedagozi“)

Ozbiljniji pristup u realizaciji časova odjeljske zajednice u okviru kojih će se, između ostalog, djeca educirati o pojavi i načinima prevazilaženja problema vršnjačkog nasilja

Uključivanje šire zajednice u rješavanje problema (nadležnih institucija i organizacija iz resora nadležnih ministarstava obrazovanja, zdravlja, pravde, socijalne politike i unutrašnjih poslova, visokoškolskih ustanova (Filozofski i Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet), NVO koje pružaju stručnu podršku i medija)

Organiziranje što većeg broja vanškolskih aktivnosti (sportska takmičenja, kulturne i umjetničke radionice) s ciljem afirmacije pozitivnih vrijednosti kao što su razvijanje prijateljstva, druženja i zajedništva te pozitivne socijalne afirmacije

Donošenje jedinstvenog **Programa mjera za prevenciju i suzbijanje nasilja među djecom** koji će obuhvatiti rad sa nasilnicima i žrtvama i koji će biti uvršten u nastavni plan i program i samim tim biti obavezujući za sve osnovne škole

Realizator projekta:

### UDRUŽENJE VESTA

Poslovni centar Korzo, III sprat  
Ul. Đ. Mihajlovića 4  
Tuzla 75000  
Tel: ++387 35 36 36 91  
E – mail: [vesta@bih.net.ba](mailto:vesta@bih.net.ba)  
Web: <http://www.vesta.ba>

Design by Adnan Coric

### Partneri u projektu:

**Udruženje Vijeća škola i roditelja TK**  
**NVO Telecentar, Travnik**  
**HO Amica-Prijateljice, Srebrenica**  
**Organizacija žena Lara, Bijeljina**  
**Udruženje Zemlja djece u okviru projekta**  
**Omladinski centar Pinkland u Banovićima**



### Projekt finansijski podržava:



Europska unija u okviru EIDHR programa

### Projekt sufinansiraju:

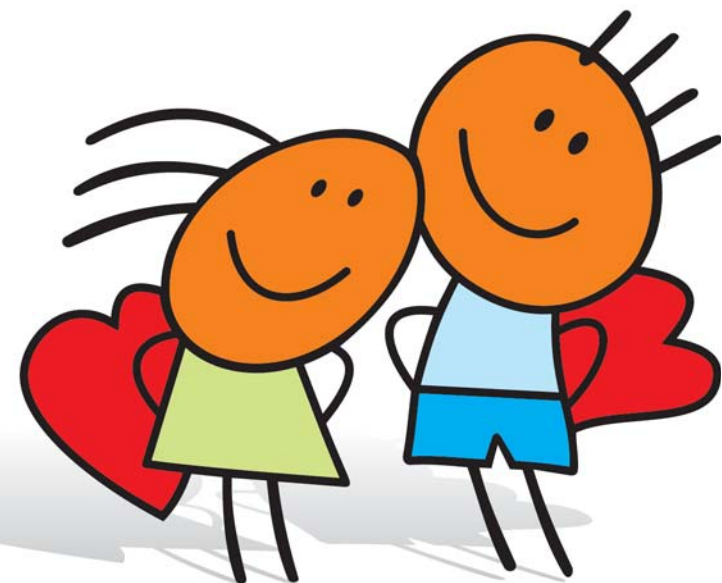
Ministarstvo vanjskih poslova Vlade Finske  
Vlada Tuzlanskog kantona  
Općina Tuzla



Mišljenja iznesena u ovom promotivnom materijalu su isključiva odgovornost Udruženja Vesta i ne odražavaju službeno stajalište Europske unije

Projekt finansira Europska unija

# Spriječimo nasilje među djecom!



Rezultati istraživanja o pojavnim oblicima nasilja među djecom u osnovnim školama na području Tuzlanskog kantona i općina/opština Travnik, Srebrenica i Bijeljina

Projekt realizira Udruženje **VESTA**

## O ISTRAŽIVANJU

Istraživanje o problemu i pojavnim oblicima nasilja među djecom u osnovnim školama provelo je Udruženje Vesta u saradnji sa partnerskim organizacijama u okviru projekta „Kampanja za prevenciju i suzbijanje pojava oblika nasilja među djecom u osnovnim školama”.

Cilj je bio ispitati prisutnost, pojavne oblike i učestalost nasilja među djecom u osnovnim školama te definisanje preporuka za otklanjanje ovog problema. Pošlo se od pretpostavke da je nasilje među djecom prisutno u školama u različitim oblicima i da su iz tog razloga neophodni programi prevencije i suzbijanja koji će biti uvršteni nastavni plan i program. Anketirano je ukupno 1788 učenika/ca uzrasta od petog do osmog razreda i 50 školskih pedagoga/ica iz 43 osnovne škole s područja Tuzlanskog kantona (TK), po tri škole u opštinama Travnik i Bijeljina te dvije škole u opštini Srebrenica. Drugi dio istraživanja organizovan je kroz pet fokus grupa tokom kojih je intervjuisano 37 roditelja, nastavnika i pedagoga s područja TK.

Preporuke i smjernice dobijene tokom istraživanja ugrađene su u Program mjera za prevenciju i suzbijanje pojava oblika nasilja među djecom u osnovnim školama koji je prosljeđen Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK s ciljem uvrštavanja u nastavni plan i program osnovnih škola u TK.

Program će bit prosljeđeni nadležnim resornim ministarstvima na nivou Bosne i Hercegovine s ciljem iniciranja procesa primjene u cijeloj zemlji.

## Rezultati istraživanja

Sažetak analize rezultata provedenog istraživanja ukazuje na sljedeće činjenice:

- ❖ 63% anketiranih učenika je informisano o problemu nasilja među djecom u školama
- ❖ 77% anketiranih učenika smatra da se nasilje među djecom relativno često dešava u školama
- ❖ kao uzroke sve češćeg nasilnog ponašanja među djecom intervjuisani u fokus grupama su uglavnom navodili zanemarenu ulogu porodice, sve manje zastupljenu odgojnu komponentu u školi te ukupnu situaciju u društvu
- ❖ najprisutniji oblici nasilja među djecom su fizičko (45%) i emocionalno nasilje (34%), a prisutni su i socijalno nasilje (7%), seksualno (6%), ekonomsko (4%) i novi oblici nasilja (4%)
- ❖ nasilje nad djecom u školi češće vrše stariji učenici (39%), a prisutno je i nasilje među djecom istog uzrasta (34%)
- ❖ sve češće djeca u školi nasilje od drugih učenika doživljavaju u nižim razredima (38% anketiranih)
- ❖ anketirani učenici i pedagozi smatraju da je nasilje gotovo jednako prisutno i među dječacima i među djevojčicama
- ❖ djeca iz pasivnog prihvatanja sve više na nasilje uzvraćaju vlastitim nasiljem (44% ispitanih), a samo 30% njih traži pomoć odraslih

❖ za pomoć u slučajevima vršnjačkog nasilja učenici se najčešće obraćaju roditeljima (51%), zatim školskom pedagogu (19%) i nastavnicima (16%)

❖ kada su svjedoci nasilja učenici ga u većini slučajeva pokušavaju zaustaviti (56% ispitanih)

❖ za djelovanje prema nasilnicima anketirani učenici su predlagali različite mjere, od strogog kažnjavanja do pružanja pomoći

❖ većina anketiranih učenika smatra da roditelji trebaju više pažnje posvetiti vaspitanju djece i brizi za njih

❖ većina anketiranih učenika smatra da nasilnike u školi treba kazniti smanjenjem ocjene iz vladanja, prebacivanjem u drugi razred ili školu, ali je značajan broj i mišljenja da u školi treba edukativno djelovati uz aktivno uključivanje djece, roditelja, nastavnika i šire zajednice

❖ većina anketiranih pedagoga smatra da škole reaguju na nasilje među djecom i pokušavaju, svaka na svoj način, riješiti ovaj problem. Međutim, ne postoji jedinstven program prevencije i suzbijanja nasilja među djecom koji bi bio obavezan za sve škole!

## Zaključak

Može se zaključiti da je problem nasilja među djecom vrlo prisutan u školama i zahtijeva brzo djelovanje i efikasne programe prevencije nasilja među djecom. Koordinirano djelovanje porodice, odgojno-obazovnih ustanova i šire društvene zajednice zasigurno mogu spriječiti da strah i nesigurnost u školi postanu nova stvarnost naše djece!